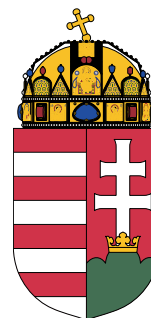

Nowoczesne rozwiązania w miejskim transporcie publicznym w państwach Inicjatywy Trójmorza

Węgry

Charakterystyka państwa

Węgry - państwo w Europie Środkowej, śródlądowe (bez dostępu do morza), niemal w całości położone jest w nizinnej i równinnej Kotlinie Panońskiej. Powierzchnia kraju wynosi 93 011 km².¹ Węgry graniczą od północy ze Słowacją, od wschodu z Ukrainą i Rumunią, od południa z Serbią i Chorwacją, a od zachodu ze Słowenią i Austrią. Stolicą Węgier jest Budapeszt. W roku 2021 liczba ludności tego kraju wynosiła 9 730 772.² Węgry są członkiem Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r.

¹ https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_pl#population (dostęp: 15.07.2021)

² Tamże

Obecny ustrój definiuje Konstytucja uchwalona 18 kwietnia 2011 r. Od tego czasu Węgry są demokratyczną republiką o charakterze parlamentarno-gabinetowym. Jednoizbowy parlament składający się ze 199 posłów wybierany co cztery lata w wyborach powszechnych i tajnych, częściowo metodą proporcjonalną, po części w okręgach jednomandatowych. Prezydenta wybiera parlament na okres pięciu lat (z możliwością kandydowania na kolejną kadencję). Rząd tworzy przewodniczący zwycięskiego ugrupowania.³

Obecny podział administracji samorządowej Węgier jest trójstopniowy. Obszar państwa składa się z komitatów (województw - obecnie 19), które dzielą się na powiaty (obecnie - 168), a te z kolei na gminy (miejskie - obecnie 214, oraz wiejskie - obecnie 2898). Rangę równą powiatom posiadają miasta na prawach komitatu (obecnie 23). Szczególny status, równy komitatowi, ma stołeczny Budapeszt, który dzieli się na dzielnice.

1 stycznia 2013 r. wprowadzone zostały na Węgrzech nowe powiaty. W wyniku reformy państwo zostało podzielone na 175 jednostek powiatowych na terenie kraju oraz 23 jednostki w samym Budapeszcie. Powiaty węgierskie należą nie do administracji samorządowej, ale do administracji rządowej w terenie i stanowią najniższy szczebel tej administracji. Są również wyposażone w kompetencje przeznaczone dla administracji rządowej.⁴

Do większych węgierskich należą m.in.:

- Budapeszt - największe miasto Węgier, jedna z najważniejszych metropolii Europy Środkowej, położone w północnej części kraju, nad Dunajem, wg stanu na 2019 r. liczyło 1 752 286 mieszkańców.
- Debreczyn - drugie co do wielkości miasto Węgier, największe miasto we wschodniej części kraju, wg danych na 2019 r. zamieszkiwane przez 201 432 mieszkańców.
- Segedyn - położone nad Cisą w południowej części kraju, na wschód od Dunaju. Populacja miasta w 2019 r. wynosiła 160 766 osób.
- Miskolc - czwarte co do wielkości miasto Węgier, położone w północno-wschodniej części Węgier. Według danych na 2019 r. zamieszkiwane było przez 154 521 mieszkańców.⁵

Przykładowe rozwiązania w publicznym transporcie zbiorowym na Węgrzech

Według danych Węgierskiego Urzędu Regulacji Energetyki i Zakładów Użyteczności Publicznej (MEKH) w 2020 roku jeździło po węgierskich drogach ponad 6,5 tys. samochodów o napędzie wyłącznie elektrycznym. Według ogłoszonego w lutym 8-punktowego rządowego planu działania w obronie klimatu rząd będzie wspierać używanie tanich samochodów elektrycznych, a od 2022 roku w miejskim transporcie publicznym mają być dopuszczone tylko autobusy elektryczne.⁶

Węgierski rząd przygotował plan zgodnie z którym do 2020 r. po Węgrzech ma jeździć 50 tys. pojazdów elektrycznych. W Budapeszcie powstanie także sieć 250 stacji ładowania samochodów elektrycznych, z których każda ma się składać z dwóch publicznie dostępnych ładowarek.

Lokalizacje pod stacje ładowania mają zapewnić władze Budapesztu, a węgierski rząd zapewni finansowanie, wydając na ten cel 600 mln forintów, czyli niemal 2 mln euro. Kolejne punkty ładowania samochodów elektrycznych na Węgrzech powstaną na skutek wydanego przez rząd dekretu, który wprowadza obowiązek budowy takiej infrastruktury na istniejących i nowopowstających parkingach, na których pobierane są opłaty za parkowanie.

---

3 <https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C4%99gry>

4 <https://www.gov.pl/web/wegry/informator-ekonomiczny>

5 https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/urb_cpop1/default/table?lang=en (dostęp: 16.07.2021)

6 <https://www.elektro.info.pl/arttykul/elektromobilnosc/156092,na-wegrzech-nastapil-duzy-wzrost-ladowan-samochodow-elektrycznych> (dostęp: 10.07.2021)

Do wzrostu liczby rejestracji samochodów elektrycznych na Węgrzech mają przyczynić się zamówienia realizowane również przez administrację rządową, dla której zakup określonej liczby ww. samochodów będzie obligatoryjny.⁷

Zalaegerszeg i Eger to pierwsze węgierskie miasta, które w 2015 r. przygotowały projekty SUMP. Kolejnymi miastami, które poszły w ich ślady to: Debreczyn, Dunaújváros i Kecskemét. Główną platformą dla wymiany doświadczeń w tym zakresie jest Magyar CIVINET, węgierskojęzyczna sieć CIVITAS⁸, w ramach której Debreczyn przygotował projekt obejmujący ustanowienie warunków dla wykorzystania paliw alternatywnych, biogazu i biodiesla w transporcie publicznym. Pozytywne wyniki badań poparły wykorzystanie na pełną skalę biopaliw w nieelektrycznej części systemu transportu publicznego w Debreczynie⁹.

Miasto Szeged jest liderem w zakresie promowania transportu publicznego za pomocą inteligentnych strategii taryfowych. Ich projekt SASMob poprzez partnerstwo podmiotów publicznych, prywatnych firm i dostawców usług transportowych stawia miasto coraz bliżej celu osiągnięcia postępu w kierunku zrównoważonej mobilności miejskiej¹⁰. Jednym z wielu punktów rozwoju w Budapeszteńskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym (BKV) jest uzyskanie certyfikatu Systemu Zarządzania Energią, a celem jest zmniejszenie emisji dwutlenku węgla i gazów przy pomocy obniżenia kosztów energii. BKV posiada już certyfikat ISO 14001 (spełnia międzynarodowe standardy i wymagania dotyczące posiadania efektywnego systemu zarządzania środowiskowego). Zakupiono 12 używanych autobusów z silnikiem diesla, a w 2017 r. 40 autobusów hybrydowych. Do 2015 r. 39% węgierskiej sieci kolejowej było zelektryfikowane. W Budapeszcie, w przypadku pojazdów tramwajowych BKV ogłosił projekt (zwany projektem Tatra, 2020 r.) w celu odnowienia silników w blisko 300 tramwajach. Jednym z projektów w 2018 r. była instalacja odnawialnych źródeł energii, paneli słonecznych na remisach tramwajowych (w dzielnicach Zuglő, Barossa, Száva, Szépilona) dostarczających energię do oświetlenia i systemu grzewczego w tych obiektach. Zgodnie z wynikami analizy przy tak znacznej redukcji kosztów energii i emisji, inwestycja zwróci się w przeciągu 8-10 lat¹¹. Polska firma Solaris również wspiera proekologiczne działania – pierwsze dostarczone do miasta Paks autobusy elektryczne są jednocześnie pierwszymi pojazdami tego typu na Węgrzech. Do tej pory, polski producent dostarczył już do tego kraju niemalże 150 pojazdów, w tym blisko 100 trolejbusów¹².

7 <https://biznesalert.pl/wegrzy-wdrazaja-wlasny-program-elektromobilnosci/> (dostęp: 10.07.2021)

8 Ekes A., "Hungary Mobility Plans", ELTIS, National Transport Authority, <https://www.eltis.org/mobility-plans/member-state/hungary> (dostęp: 02.04.2021)

9 „Creating conditions for alternative fuel use in public transport”, CIVITAS, <https://civitas.eu/measure/creating-conditions-alternative-fuel-use-public-transport> (dostęp: 02.04.2021)

10 „Szeged – Urban Mobility”, SASMob - Smart Alliance for Sustainable Mobility, Urban Innovative Actions, <https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/szeged> (dostęp: 02.04.2021)

11 Taksas L., „Developing sustainable public transportation system in Budapest, Hungary Case study of BKV (Budapest Public Transportation Company)”, Arcada, <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/337806/Developing%20sustainable%20public%20transportation%20system%20in%20Budapest%20final.pdf?sequence=2&isAllowed=y> (dostęp: 02.04.2021)

12 <https://www.transport-publiczny.pl/mobile/wegry-elektryczne-solarisy-pojada-do-paks-63167.html> (dostęp: 02.04.2021)